

„Edinost“

na enkrat na dan, razen nedelj in
raznikov, ob 4. uri zvečer.

Naročilna znaša:

za celo leto 24 kron
za pol leta 12 „
za četrt leta 6 „
za en mesec 2 kroni

Naročnino je plačevati naprej. Na naročbe brez priložene naročnine se uravnava se ozira.

Po tobakarnah v Trstu se prodajajo posamezne številke po 6 stotink (3 nvc.); zvez Trsta pa po 8 stotink (4 nvc.).

Telefon Str. 870.

Edinost

Glasilopolitičnega društva „Edinost“ za Primorsko.

V edinosti je moč!

Oglasi

se računajo po vrstah v petitu. Za večkratno naročilo s primernim popustom Poslana, osmrtnice in javne zahvale domači oglasit. se računajo po pogodbi

Vsi dopisi naj se pošiljajo uredništvu Nefrankovani dopisi se ne sprejemajo Rokopisi se ne vračajo.

Naročnino, reklamacije in oglase sprejema upravnništvo. Naročnino in oglase je plačevati loco Trst.

Uredništvo in tiskarna se nahajata v ulici Carintia št. 12. Upravnništvo, in sprejemanje inseratov v ulici Molin piccolo št. 3, 11. nadst.

Izdajatelj in odgovorni urednik Fran Godnik. Lastnik konsorcij lista „Edinost“ Natisnila tiskarna konsorcija lista „Edinost“ v Trstu.

Strah braniteljev trozveze.

V avstrijsko pa ogersko delegacijo odpošiljajo le malo takih zastopnikov, ki imajo poguma, da odločno in jasno izražajo svoje prepričanje. Zato se od leta do leta vrši vse bolj mehanično, ponavljajo se isti razlogi za trozveze, in prepevajo se jej iste pohvale, kakor ob zasnovi najprej dvozveze in potem ob povečanju iste s pridruženjem Italije k njej. Druga leta so skušali kar zadušiti redki glas, ki bi se bil povzdignil s kritiko proti trozvezi. Tudi letos so se glasi, prišedši od istih strani in nekoliko celo od jednih in istih mož, zavržali takoj, ko so se zaslili v ravno završenih delegacijah. Vendar se je pokazala letos nekaka sprememba; branitelji trozveze so se vedli v delegacijah — mnogo ner-vozniji, nego prejšnjih let; in znani listi, ki se potezajo na naših habsburških tleh bolj za Germanijo, nego za staro Avstrijo, ti listi so se letos bolj togotili in so kar strupene pušice streljali na tiste redke može, ki so se drznili presojevati odnošaje členov trozveze.

Tako smo videli, da so klestili Ugro-novo, nezavisno in katoliško stranko v ogerski delegaciji, in mladočeško pa konservativno aristokratsko stranko v avstrijski delegaciji, ker so pojedini delegatje teh skupin stvarno pa elegantno označevali sedanjí pomen in uslovja nadaljnega trajanja trozveze. Ugroa, Schönborn in pa dr. Kramář so morali takoj po svojih presojevanjih poslušati plitve obrambe in ozmerjevanja v delegacijah, katere bi se bile morale zahvaliti, da so ti može tako pošteno branili dostojnost in enakopravnost našo v trozvezi, zlasti nasproti Nemčiji.

Poljaki so se tudi pred začetkom delegacij dolgo posvetovali, kako bi povedali voditelju naše zunanje politike, kje jih čevelj tišči v trozvezi, kateri so bili oni doslej v vsej v Cislitaniji poleg Nemcev prvi in največji zaščitniki. Ker se je jeden poljskih delegatov le rahlo dotaknil vprašanja o postopanju Nemčije nasproti pruskim Poljakom, so njemu in poljskemu »Kolu« — vsaj za sedaj še — prizanašali branitelji in prijatelji trozveze. Še Nemec dr. Lechner je vprašanje o izganjanju slovanskih delavcev bolje otupal, nego pa poljski plemski delegat.

Kljubu temu pa, da je le malo delegatov kritikovalo pomen trozveze, in da se jih je oglasilo mnogo manj, nego zahtevajo interesi monarhije in njenih, na prvem mestu vse h slovanskih narodov, torej tudi polj-

skega, je bila razdraženost med prijatelji trozveze vendar mnogo večja, nego koli kedaj poprej. Ta razdraženost pa se ni vzbudila še le vsled kritičnih govorov in pojasnil o trozvezi, temveč je nastala že mnogo mesecev poprej vsled dogodkov in izjav, ki se odnašajo k Italiji, in posebno tudi radi mnogokaterih važnih pisanih pojavljanj v novinah in knjigah. Dvomi o postopanju Italije, slavnosti v Tulonu, odločne izjave francoskih publicistov proti pangermanskim nameram in izražanje radosti med avstro-ogerskimi Slovani, da se simpatije Francozov obračajo k njim, in potem odločne izjave ruskih in francoskih politikov, da agresivne namere pangermanov se morajo zavržati in da je vsekakor delati na to, da Avstrija-Ogerska ostane za vsaki slučaj nedotaknena — vse to je vznemirjalo pangermance in njih prijatelje, mesec in mesec, in ko so se pojavili kritični glasi v avstro-ogerskih delegacijah, je kar izbruhnil gojev in zadel ravno tiste, ki niso našli vsega v redu v trozvezi.

Na te može se je razil žolč neposredno; zadeti pa so, ne da bi jih bolelo, narodi slovanski in tiste stranke, ki so najbliže in neposredno služne in zaslužne za habsburški prestol.

Ali pa je bila umestna ta, dasi redka kritika v delegacijah? Kako da ne?

Ali ima trozveza še tisti pomen, ki so ga jej hoteli dati ob njenem zasnutku?!

Dvozveza se je obračala proti Rusiji in Franciji, ker je Bismarek dokazoval Andras-sy-ju, kakor da bi Rusija grozila Avstro-Ogerski, in ker je Nemčija lahko dokazovala, da se Francija še ni pomirila nasproti njej. Pozneje je isti Bismarek vlovil Italijo zastran navskrižnih interesov, ki jih imata Francija pa Italija v Afriki, in ker so menili v Avstriji, da bodo imeli mir pred rastočo italijansko irredento.

Kako pa je danes? Rusija ni hotela in noče vojne z Avstro-Ogersko, in naši politiki so bili le opeharjeni, ki so verovali, da Rusija bi res žugala Avstriji. Le čitajte ruske novine ali pa knjige ruskih politikov in diplomatov, pa bode videli, kako povdarjajo potrebo vzajemnega postopanja z Avstrijo in njenega ohranjenja v interesu Rusije same, Slovanstva in Evrope! V Avstriji so se bili zagrešili proti Rusiji v krmiski vojni, a Rusija, njena diplomacija in ruski narod so jej to vse odpustili in ne želé drugega, nego da bi obe velevlasti postopali v resnici sporazumno in prijateljski. Italiji ne žuga vojna od Francije, kakor do-

kazujejo letošnje Tulonske slavnosti in druge francoske pojave, in Francija ume danes pre-dobro svetovno in evropsko politiko, nego da bi hotela napasti Nemčijo. Nemčija je varna pred Rusijo in Francijo, tembolj pred Avstrijo in Italijo. Kdo žuga torej Nemčiji, da bi jej bila trozveza ali tudi samo zveza z Avstrijo potrebna? In kdo žuga Avstriji zunaj trozveze? Nobena država! Ali je torej zares trozveza potrebna Avstriji, katera zaradi nemskega oboroževanja mora sama ostajati v orožju in vspretno zavezno Nemčijo napredovati v oboroževanju. Še hujše trpi Italija zaradi vojnih razhodov, ki so jej potrebni zastran trozveze.

Oboroževanje Nemčije je krivo, da se večajo vojni razhodi ne le v Nemčiji, temveč tudi v Avstriji in Italiji, in radi trozveze v vsej Evropi. Ta poslednja ima mir, a le hudo orožen mir, in prazne so besede, da trozveza je vzrok občega miru. Mir zagotavlja bolj dvozveza Francije in Rusije, nego pa srednje-evropska zveza.

Katere države so v Evropi agresivne? Ali je Avstrija? Ali se boče povečati Rusija proti evropskemu zapadu ali jugu? Ruski diplomati niso tako slepi, da bi hrepneli po povečanju Rusije z deželami zapadnih držav in velevlastij! In na Balkanu so ruski diplomatje od začetka razglasili in razglašajo, da balkanski narodi pripadajo — sebi samim!

Agresivnost je treba iskati vse drugod; v Avstro-Ogerski vedo in čutijo že, da irredenta senahajale na njenem severu in jugu.

Trozveza je povsem tem ne le nepotrebna, temveč škodljiva: Avstriji najbolj, potem pa tudi Italiji. In ker se zastran nje morajo oboroževati tudi druge države v večji meri, nego v slučaju, da bi ne bilo trozveze, je le-ta v obče škodljiva v Evropi. In vendar imamo stalne branitelje in zaščitnike trozveze ravno v Avstro-Ogerski. A ti branijo trozvezo ne radi njenega prvotnega, vsaj nemišljeno postavljenega jej značaja, temveč radi političskih vzrokov, ki nimajo nič opraviti s snovanjem in ohranjenjem miru. V trozvezi se počutijo najbolj Avstrijski Nemci, ker vedó, da je v taki zvezi za nje najbolje, in ker vedó, da se v taki zvezi — zlasti radi Nemčije — ne more izvršiti nikak odločilen preobrat v povspeševanje nacionalne enakopravnosti nasproti Slovanom. V čas trozveze cvetó drevesa severne in južne irredente, ker voditelji avstrijske zunanje politike mislijo, da niti krivice ne

smejo popravljati, da ne bi s tem razžalili severnega pa južnega zaveznika. Madjari že vidijo tu pa tam nevarnost zveze z Nemčijo tudi za svojo bezobzirno politiko; no, mislijo vendar, da duvalizem, podpirani od Nemčije, zahteva ohranjenje trozveze. Ogromna večina avstro-ogerskega naseljenja pa misli in čuti, da trozveza ni potrebna, pač pa škodljiva in prava zavornica, da skupno cesarstvo naše ni dobilo in ne dobi trdnih tal za svoj naravni razvoj. Avstrijski Slovani, in med njimi tudi večina poljskega naseljenja, bi blagoslovili dan, ko bi se porušil tisti klavir, o katerem je že pred nekim časom govoril Mladoče. dr. Kramář. Avstrija bi radi tega ne bila — osamljena!

Ypsilon.

Šolske stvari v Istri.

Interpelacija poslanec Spinciča in tovarišev do njegove ekselence gosp. ministerskega predsednika in voditelja ministerstva za notranje stvari in do njegove ekselence gosp. ministra za nauk in bogočastje radi postopanja v stvareh šolske takse in šolskih stvareh sploh — v seji zbornice poslancev dne 29. maja 1901. (Dalje.)

V zakonu istrskem o šolskih taksah od 7. avgusta 1896. je govor o šolskih taksah za javne ljudske šole. Po tem zakonu (§ 6.) plačujejo krajne občine šolske takse v deželni šolski fond. Deželni šolski fond pa je ustanovljen v pokrivanje stroškov dežele za ljudske in meščanske šole (§ 20. deželnega zakona istrskega od 3. novembra 1874. dež. zak. st. 29.)

Po navedenem pritekajo torej od vključno leta 1898. iz šolskih taks velike svote v deželni šolski zaklad; in ta zaklad v obče, in denarje, prihajajoče v istega iz šolskih taks, še posebej, je porabljeni izključno v pokrivanje za ljudsko šolstvo.

A kaj vidimo?

Glasm številk, katere je čitati v uradnem, od c. kr. deželnega šolskega sveta za Istro — Trst, 21. decembra 1899. — sestavljenem in od c. kr. namestnika podpisanem proračunu deželnega šolskega zaklada za Istro pro 1900, je razvidno:

da so v letu 1898. v naslovu šolskih taks prejeli 9918 K, dočim je n. pr. deželni odbor od jedine krajne občine Kastav tirjal za tisto leto 8424 K — z noto od 31. avgusta 1898. št. 6077 — in je ta znesek, če ne v istem letu, pa v naslednjem iztirjal s pomočjo doklad, kakor je imel tudi ostali znesek kakih 112.000 K iztirjati za isto leto od ostalih krajnih občin;

PODLISTEK

Umirajoče dete.

Odlomek iz materinega dnevnika. Slovški spisala Helena Šoltý sová. Posl. Podravski.

Po smrti svoje Boženke sem začutila največjo bolešč v hipu, ko so mi jo odnesli v drugo sobo mrtvo že skoro otrpnelo. Še sedaj se spominjam tega z grozo. Milostljivi Bog, mi gotovo odpusti, da sem mu v tem hipu očitala, čemu mi jo je dal, ko mi jo je sedaj odvzel? Pred jedno uro je bila še živa, hotela nas je imeti pri sebi, pripovedovala nam je, a sedaj pa so že mrtvo nesli proč. Na takšen način je odhajala od nas iz rojstne sobe jedina hči! Nikdar ne pozabim tega groznega trenutka, ko so jo nesli mimo mene. Obrnila sem se strani — v tem hipu sem želela, da bi me ne bilo na svetu. Zapustila je nas z vsem, z vsemi svojimi radostmi, zabavami, badejami in načerti; zapustila nam je pravice in terjatve drage, vrle hčerke ter odšla proč za zmerom — kam, tega ne vemo! Bog, kakšno breme si nam naložil

s tem, da moramo na ta način zreti na smrt svojih dragih, da nam niti z jednim pogledom ne daš prodreti v oni svet! Na mojih rokah je počivala njena glavica, ko se je njena duša ločila od telesa in jaz sem jo morala pustiti samo: — jaz rečna, onemogla mati nisem mogla iti z njo, da to malo svojo hčerko sprovedem k novemu življenju! Tu je zmerom delila z menoj svoje veselje in žalost, tu me je k vsemu klicala na pomoč; da, še poslednjo noč je s spremenjenim, oslabljenim svojim glasom nekolikokrat zaklicala »Mati« — zdi se mi, da jo čujem še sedaj — a potem nakrat ni potrebovala moje pomoči, ni me prosila več za njo — niti me kedaj poprosi Bog, ti vidiš, kako to boli!

Potem smo jej napravili ležišče v prednji sobi. Pred očmi mi je, kakoršna je bila zdrava, kakšna je bila izlasti v hudi poslednji bolešč svoji, in konečno, kakšna je bila mrtva, ležeča v veliki sobi, v beli angeljski obleki ter mirom, prebivšem pozemeljsko trpljenje na nedolžnem ličku. Obložena naokrog z belimi cvetkami, je imela tudi nad čelom vence iz belih cvetlic. Tako so mi nakitili mojo hči za nebeško nevesto. Klečala sem pri njej ter mo-

lila, a ona se ni zganila. Stala sem poleg nje ter se koprneče ozirala po znakovih življenja — toda ni ga bilo takega znaka. Jedno oko je imela na pol odprto, toda izraza duše že več ni bilo v njem. To drago, krasno oko, v katerim so se zrealila vsa ganutja plemenite njene dušice! Prišli so jo obiskat prijatelji, znanci in sovrstnice; najdražje jej družice so jo obložile z venci. Ti obiski, venci in k temu pogrebna čast, to je bila njena poslednja slava tu na zemlji. Žalostna je ta slava, izkazovana mrtvemu truplu, ali vendar mi je ob vsej žalosti moji kaj dobro dela. Dobro se je prilegala, po mojem mnenju moji Boženki. Nihče je ni poznal tako kakor jaz, in ne da bi se pregrešila zoper skromnost, zamorena reči, da je zaslužila to. Nikdar je nisem precehjevala, ali prepričana sem, da z njeno smrtjo je za bodočnost doletela izguba ne samo rodbino njeno, marveč ves nje narod, do katerega se ji je že prebujala ljubezen v izbornem njenem sreju. Do konca svojega življenja se hočem spominjati pojavov in dokazov odkritega sočutja ter onega priznavanja, katero so skazovali ljudje naši ranjki in nam po njeni smrti.

Tretji dan so mi jo odnesli proč iz prednje sobe, ko je naposled zapustila roditeljsko hišo, pustivši roditeljima ondi doživotno praznoto. Zdi se mi, kakor da je z njo zatoniло jasno solnce naši hiši. Svet jo pozabi takoj, toda mi dva, roditelja, jo bova bolešno pogrešala do najine smrti. Verujem v Boga, ter v njegovo brezkončno, nedosežno ljubezen do nas; vem, da se moji Boženki ne more goditi slabo tam, kamor jo je odvel on, a vendar se ne morem ubraniti tuge in žalosti, da mi jo je vzel tako zgodaj. Toda s tem mi ni odtegnil pravice do nje. Moj pogled, moj razum ne more prodreti tjakaj, kamor jo je odvel, toda to čutim, da moja ljubezen prodira tjakaj. Do njene duše imam sveto pravico, saj sem jo rodila, gojila ter učila, kakor sem najbolje znala. Moj Bog, ti veš to! Sedaj naju s kërko družijo samo: vera, ljubezen in upanje, te tri nebeške čednosti. V takšnih okolščinah se najgotovješe občuti nebeški izvor njihov. Srečni tudi mi, da nam niso le prazna fraza, marveč sveta resnica!

(Pride še.)

da je e. kr. deželni šolski svet v pokritju rubrika I., naslov 7 »od občin za šolske takse« za leta 1899. preliminiral 60.000 K, dočim bi imelo biti po zakonu 180.000 K iztirjanih za ta naslov; in je bil n. pr. od jedine krajne občine Kastav v resnici iztirjan znesek nad 12.000 K;

da je isti e. kr. deželni šolski svet z Istro v pokritju rubrika I., naslov 7 »od občin za šolske takse« za leto 1900. preliminiral 60.000 K, dočim bi moralo biti po zakonu 180.000 K iztirjanih za ta naslov, in je bilo od občine Kastav same za leto 1900 iztirjanih s pomočjo doklad nad 13.000 K.

Glasom uradnega, od deželnega odbora istrskega sestavljenega proračuna deželnega šolskega zaklada za Istro pro 1900. je pri potrebnih rubrika III. (Izdaki za naučne namene) nasproti letu 1899. nastala deminucija (zmanjšanje) za 50.700 K, od 369.400 K v letu 1899. na 318.700 K v letu 1900. A ta rezultat so dosegli na nastopni način: (Zvršetek pride.)

Politični pregled.

V TRSTU, dne 20. junija 1901.

Deželni zbori. Istrski. Glasilo Slovanov istrskih, »Naša Sloga«, meni, da je bil vzrok, da tega deželnega zbora tudi letos nislo sklicali v Poreč, ta, ker se je nekdo zbal proslave jubileja, kakor bi se bila bržkone razvila v Poreču. Zato da je tisti »nekdo« svetoval osrednji vladi, naj ne skliče deželnega zbora v Poreč, ampak v Koper, kjer je niže meščanstvo nasprotno onim, ki bi hoteli morda uprizoriti tako protiaustrijsko demonstracijo, kjer ima vlada za vsaki slučaj vojakov na razpolago. Puljski list sklepa torej, da se sklicanjem deželnega zbora v Koper ni hotelo nikomur ugoditi in ne škoditi, ampak da je le tisti »nekdo« hotel čuvati svojo kožo, ravna se po pregovoru: kova sita in zelje celo!

Po tem takem bi mogel puljski list tudi sklepati, da bi bilo bolje, da je bil deželni zbor sklican v Poreč! Stvar bi sicer utegnila postati malo neprijetna, ali imela bi to veliko prednost, da bi bila v izbornem pripomoček onim, ki bi enkrat hoteli videti — resnico!

Včeraj so imeli tu v Trstu hrvaški in slovenski poslanci posvetovanje, da-li naj se udeležijo sedanjega zasedanja ali ne? Rezultat posvetovanja je bil ta, da so naši poslanci danes odšli v Koper!!

Tudi Italijanski poslanci so se imeli sinoči sniti v Kopru na posvetovanje, ali bi ali ne bi? Iz Kopra pa nam poročajo danes, da so to posvetovanje odložili na danes ob 10. uri predpoludne. Odkrito povedano: kakor bi bilo sicer to vprašanje velezanimivo, mi vendar nismo prav čisto nič radovedni na rezultat tega laškega posvetovanja; radovedni pa nismo zato, ker vemo že v naprej, kako bo!

Gospodje igrajo malec komedije — to je vse! Pred občinstvom svojim, ki je v političnih stvareh najivno in lahkoverno do skrajnosti, pred spoštovano publiko abderistov bi se hoteli kazati v luči neke važnosti, katere nimajo; fingirati bi hoteli neko opozicijsko razpoloženje, ali da bi ti ljudje res storili korak, ki bi imel resnih posledic za seboj, v to pa ne moremo nikakor verjeti! Predobro jih poznamo in predobro vemo, kako dobro se tudi sami zavedajo, kako bi obviseli v zraku, čim bi se jim odmaknil ope rat državne uprave.

Dalmatinski. Posl. Biankini je interpeliral radi klavzule v pogodbi z Italijo in radi aretiranja dalmatinskih krošnjarjev za cesarjevega bivanja v Pragi. Namestništveni podpredsednik Pavić je odgovarjal na razne interpelacije. Brez razprave so potrdili izvolitve posl. Mazzure in Skalina (pristaša narodne stranke), dra. Vučića in Ručevića (pravaša). Sprejet je bil v prvem čitanju vladni zakonski načrt o spremembi deželnega zakona dalmatinskega o realkah in so potrdili tudi neko spremembo zakona o kanalizaciji Zadra.

Štajerski. Deželni odbor je predložil deželnemu zboru predlogo o volilni reformi, vsled katere bi deželni zbor sestajal v prihodnje iz 72 mesto 63 poslancev. Število mestnih mandatov bi se povečalo za dva; druge kurije ostanejo neizpremenjene. Poleg teh se ustanovi nova kurija delavcev in malih davkoplačevalcev, ki bi volila 7 poslancev.

Češki. Simptomatično za sedanje polozenje je, da je najviši deželni maršal v svojem otvoritvenem nagovoru opustil staro navado navajanja vseh predmetov, ki jih bo rešiti v

predstoječem zasedanju, in se je marveč bavil izključno le z važnostjo obiska cesarjevega na Češkem; in sicer je besede ubiral tako, da je bil ta epilog cesarskim dnem ob enem nadobuden preludij za bodočnost ter klic po spravi med obema narodoma. V tej nadi ga je p. moralo nekoliko motiti dejstvo, da tisti nemški radikalei, ki na predstojećih deželno-zbornih volitvah gotovo dobe večino nemških mandatov, niti poslušati niso hoteli njegove proslave cesarja in jedinstvenosti obeh narodov v dinastičnem čutstovanju!

Tirolsko vprašanje, Italijani in vladna politika v Primorju. V vprašanju avtonomije italijanskega Tirola se ima storiti sedaj odločilni korak. Z ozirom na odpor, ki je navstal zadnje dni proti od dra. Grabmayerja izdelanemu načrtu za rešenje tega vprašanja, pravi dunajska »Reichswehr«, da ne odobruje tega postopanja nemških radikalev, krščanskih socialistov in jednega dela starokonservativcev. Nekoliko »mešana« družba je to res. Najčudneje na vsem pa se zdi dunajskemu listu, da je v tej mešani družbi tudi glasilo tirolskega namestnika, ki je vendar znano, da se je akcija za rešenje tirolskega problema začela v sporazumljenju s sedanjo centralno vlado.

»Reichswehr« meni najprvo:

»Sosebno nismo proti izvestnim italijansko-radikalnim alluram nikdar sledili politiki tiča noja. Silili smo na energičen odpor in ni nas brigalo, ako smo se svojo zahtevo ostajali čisto osamljeni, ali pa čes o se mogočniki na tržaškem namestništvu žutili neprijetno zadete po naših izvajanjih. Mi smo vsikdar obsojali vedenje gotovih italijanskih politikov v Primorju, katerih ne treba še le označiti pobližje. Gospodje vedo prav dobro, da se nahajajo v Avstriji, tedaj, kadar potrebujejo Avstrije. Sicer pa dajejo jako razločno izraza svojim brezobzirnim, s spoštovanjem do avstrijske drž. misli nezdržljivim simpatijam do združene Italije, in delajo sploh tako, kakor da na tržaški citadeli ne veje črno-rumena, ampak zastava Italije. O tem pa gospodje primorski italianissimi kar konfiskujejo vse slovanstvo Primorja, da-si ta državi in cesarju zvesti živelj vsaj ustvarja protitežje proti Italijanom. S takimi stremljenji ni paktiranja. Tu mora državna oblast vsikdar z vso energijo uveljavljati svoje stališče. Žal, da se to pod različnimi namestniki Primorja ni nikdar godilo v zadostni meri. Od todi današnji jako nerazveseljivi odnošaji.«

Potem pa pravi dunajski list, da pri nas preradi padajo iz enega ekstrema v drugi. Avstrijskemu stališču odgovarja, da se za vse narode uveljavi ustavno zajamčena ravnopravnost, in to ravno zato, da bodo v Avstriji videli zavetišče zagotovljene ekzistence svoje in mirnega nadaljnega razvijanja. Nastopati treba le proti ekstravaganam, ki izven Avstrije iščejo uresničenje svojih stremljenj. In ravno v tirolskem vprašanju se zdi, kakor bi hoteli, da tista mera, katere v Trstu nočejo rabiti, da-si bi bila na svojem mestu, naj bi veljala v — Tirolu, da-si so tu razmere od temelja različne od onih v Primorju. Posebno treba povdariti, da sta nemški in laški Tirol jezikovno strogo ločena in da so razmere in potrebe obeh delov dežele povsem različne. Zato ni smeti odklanjati stremljenja Italijanov po upravni avtonomiji. Dunajski list se tudi irredentizma ne boji. Ni slep in noče tajiti, da se pod zastavo avtonomije južnega Tirola vozi tudi nekaj irredentistiške kontrebände, ali ogromna večina prebivalstva, vlasti zunaj na deželi, je avstrijskega mišljenja. »Reichswehr« zaključuje z besedami, ki jih je dr. Grabmayer te dni izustil v Meranu: »Pozicija dobro mislečih v laškem Tirolu se po sklepu miru izdatno ojači; irredentistov pa itak ne spreobrnemo, pač pa jim odtržemo pretevo za nelojalno rovanje njihovo.«

Cesar Viljem II. o evropskem položaju. Lepi vrsti svojih govorov je cesar Viljem predvčeršnjem pritaknil še jednega. Po regati v Cuxhavenu se je udeležil obeda na nekem parniku in je o tej priliki govoril o sportu, o nalogah mornarice, o dejstvu, da je nemška bodočnost na vodi, o potrebnem varstvu trgovini in prometu in slednjič o evropskem položaju, kakor je isti po dogodkih na Kitajskem. On vidi v dogodkih, katerih prizor je bila Kitajska, in v povrnitvi nemških čet v domovino jamstvo, da je ev-

ropski mir zagotovljen za dolgo vrsto let. V tem miru — tako se nadeja — bodo mesta nekdanje Hanze procvitala.

Tržaške vesti.

Pogreb Ivana Abrama je bil veličasten. Vzlic neprimernosti ure je bila udeležba naravnost impozantna. V atriju in pred kolodvorom se je gibala velika množica ljudstva. Zastopana so bila vsa naša društva in vsi sloji naše družbe od imovnitkevc do siromakov, od državnega uradnika do pripročega delavca. Vsi vsi so prihiteli, da skupno spremlijo na zadnjem potu moža, ki je v polni meri zaslužil tako čast. Da, kakor malokdaj se nam je danes, ko smo gledali nepregledne vrste, ki so se pomikale za zemskimi ostanki nepozabnega nam Ivana Abrama, omililo to naše ljudstvo, ki je na toli ganljiv način dokazalo, kako zna pokladati tribut hvaležnosti možem, ki so je ljubili in mu služili. Med žalovalci smo opazili tudi gospoda senatnega predsednika Filipa Abrama, strica pokojnikovega.

Na peronu južnega kolodvora je blagoslovil truplo veleč. gospod župnik Jurizza ob azistenci dveh gg. duhovnikov. Na to se je razvil sprevod naravnost nedogledne vrste žalovalcev. In resničnih žalovalcev! Kajti redko je bilo oko, ki se ni solzilo. Pred tem impozantnim sprevodom sta dva delavca nosila velik venec posojilnice in hranilnice. Naše delavstvo je hotelo s tem dati izraza globoki hvaležnosti svoji do pokojnika, da nam je iz posojilnice razvil našo prvo in najčvrščeje trdnjavo.

Voz je bil ves obložen z veneci z raznimi napismi. Med istimi smo opazili nastopne: Nepozabnemu soprogu — Žalujoča udova. Predragemu očetu — Žalujoča hči. Predragemu očetu — Žalujoči sin. Predragemu bratranec — Antonijeta Šabee. Tržaška posojilnica in hranilnica — Svojemu zaslužnemu predsedniku. Nepozabnemu prijatelju — Rodbina dr. Klavda. Rodbina Lončar — Tržič. Poleg teh je bilo tudi venec v italijanskem in nemškem jeziku, kar dokazuje, kako je bil pokojnik priljubljen tudi med drugorodei.

Ko je sprevod došel v cerkev sv. Antona novega in so krsto odnesli v stransko kapelo, so imenovani duhovniki opravili svete mrtvaške obrede, ob katerem činu je bilo vsem navzočim še posebno čitati na licih globoko potrto.

Po dovršenju teh svetih obredov je dolga vrsta voz spremljala pokojnika na grobišče pri sv. Ani. V kapeli pokopališča je gospod župnik Jurizza zopet blagoslovil truplo pokojnika ob običajnih molitvah. Truplo so položili v novo rodbinsko rakev na novem delu pokopališča. Ko je gospod župnik v zadnje molil za dušo pokojnika, je bila žalost vseh najgloblja. Vse je glasno ihtelo. Slovo sina pokojnikovega od kraja, kjer mu bo oboževani oče snival večni sen, pa je bilo naropisno težko, presunljivo.

V vseh navzočih se je žalosti po pokojnem pridružilo globoko sočutje do sinu, ko so videli neizmerno žalost njegovo.

Ivan Abram je torej legel k večnemu počitku. Nam pa ne ostaja družega, nego da mu ohranimo blag spomin in da voščimo njega duši večni mir in pokoj!

Tu nam je še pripomniti, da je načelnništvo tržaške posojilnice in hranilnice svojo sinočnjo sejo odpovedalo v znak žalosti in da je na uradnih prostorih včeraj in danes vihrala črna zastava.

Skromna spominčica. Pišejo nam: K milo-tužnemu nekrologu, ki ste ga pisali Vi, gospod urednik v sinočnji »Edinosti« pokojnemu, mnogo prerano umrlemu gosp. Ivanu Abram u, skoro ni mogoče še kaj dodati. Vidi se Vam, da Vam je beseda prihajala iz srea, a verujte, da je segala tudi in naravnost v srea! Vseeno pa Vas prosim, da vsprejmite te-le skromne vrstice skromnega narodnega delavca, ki želi — ker nima drugačne prilike — vsaj na tem mestu izreči svojo in svojih sobratov delavcev žalost na prerani smrti blagopokojnega moža, ki je bil res cel mož po geslu: »Ne samo kar veleva mu stan — kar more, to mož je storiti dolžan!« Kar pa je pokojnika meni posebno omililo, je bilo: Da-si premožen in olikan, se ni pokojni nikdar sramoval občevati tudi z najrevnejšim delavcem! In to ne samo na delu, ampak tudi na ulici in sploh v javnosti. Zato kličem še posebno blagemu pokojniku: »Vječnaja pamjat!« Njega ostalim pa vseh nas skromno, a iskreno sožalje!

Naroden delavec.

Mestni svet tržaški. Predsinoči je imel mestni svet tržaški svojo XV. javno sejo. Navzočih je bilo 36 svetovalcev; predsedoval je župan dr. Sandrinelli.

Na predlog svet. Rascovicha so prošnjo mestnega gledališča za brezplačno razsvetljavo izročili municipalni delegaciji.

Mestni svet je odklonil čitanje dolgega poročila o načrtu administrativne reforme v zgornji okolici. Asesor Lanzi je čital na to samo predloge mestne delegacije o tej stvari, ki so sledeči:

1. Naj se s 1. julijem t. l. ustanovi »Magistratni urad za zgornjo okolico« s sedežem na Opčinah in organizacijo, kakor je razložena v poročilu.

2. Eksekutivi se nalaga, da v zmislu § 6. mestnega statuta izposluje v to namestnikovo odobrenje.

3. Municipalni delegaciji se nalaga, da izdela poslovni red za novi »Magistratni urad za zgornjo okolico«.

4. Oba sedanja okrajna načelnika in vseh 10 vaških načelnikov v zgornji okolici z Lonjermjem vred se odpravijo.

5. Vsem uradnikom novega »Magistratnega urada za zgornjo okolico« je zaukazano stalno bivanje na Opčinah.

6. Vsem tu imenovanim in uradnemu slugi se določa za vso službeno dobo funkcijska doklada, ki se pa ne bo upoštevala pri penziji in ki je jednaka stanarini, katero dobivajo dotičniki.

7. Načelniku urada se odmerja za voz letnih 900 kron, tehniškemu uradniku pa 700 kron.

8. Openskemu in proseškemu okrajnemu zdravniku se odškodnina za voz zviša na 500 kron.

Ko je bila o teh predlogih otvorjena debata, je vprašal vladni zastopnik poročevalca nekatera pojasnila. Rekel je, da delegacija v svojem poročilu opravičuje svoj korak s tem, da je reorganizacija administrativne uprave nujno potrebna; opomniti pa mora, da je sedanja organizacija veljavna vsled cesarjevega odloka od l. 1872 in da je v spremenitev te organizacije istotako potreben cesarjev odlok. Ta sprememba bi se morala naslanjati mesto na § 6, na § 74, kateri določa mestnemu svetu kompetenco za uravnanje organizacije. Za to spremembo pa je potrebna cesarska sankcija. Vladni zastopnik je izvajal dalje, da bi bilo treba poznati kompetenco namerjanega urada, ako bi hoteli prav ceniti njegovo važnost. Znati bi morali, da-li bi novi urad samostojno reševal akte, ali bi jih moral pošiljati magistratu v reševanje. Ako bi načelnik novega urada sam reševal stvari, moral bi imeti oblast podžupana, ali pa vsaj magistratnega voditelja! Ker pa je v mestnih statutih določen samo jeden magistratni vodja, bila bi nova odredba v nasprotju z mestnim statutom, ki ima moč zakona! Zakon pa je možno spremeniti samo z novim zakonom. Radi tega ne bi za to spremembo zadostovalo le odobrenje namestništva.

Vladnemu zastopniku je odgovarjal poročevalca dr. Lanzi, ki je branil stališče mestne delegacije in skušal dokazati, da bi bilo za spremembo vse organizacije pač potrebna cesarjeva sankcija nikakor pa ni potrebna za posamične spremembe. Govornik je povdarjal tudi, da v teh 28 letih, odkar obstoji sedanja organizacija, je vlada vedno krčila moč in delokrog naše administracije okolice, in je posebno omenjal, kako je vlada v mnogih krajih okolice odvzela občini policijsko nadzorstvo. Zato je potrebno, da se administracija primerno premeni in zboljša.

Svet. Ravasini je našel pomisleke vladnega zastopnika opravičene. Menil je, da stvar ni dovolj preštudirana, kar dokazuje tudi fakt, da po odpravi vaških načelnikov ne bo v posamičnih vaseh nobenega zastopnika občine. Predlaga torej radi tega, naj se predlogi izročijo zopet delegaciji v nadaljnje študiranje.

Na to se je oglasil za besedo svet. dr. Rybář. Vsebinsko njegovega govora in poročilo o nadaljnji seji pa priobčimo jutri.

»Narodni dom v Trstu«. Ker je po raznih govoricah sklepati, da p. n. občinstvo, izlasti delavci, še vedno niso dovolj poučeni o pravih našega društva, bodi nam dovoljeno, opozoriti na nekatera, za delavce važna določila istih.

Po § 4. so udje društva: deležniki, društveniki, ustanovniki in častni člani.

Deležnik je (§ 5), kdor se je pravčasno zavezal plačati v društveno blagajno delež 200 K na enkrat, ali pa v 4 polletnih obrokih po 50 K.

Ustanovnik je (§ 7.), kdor daruje društvu na enkrat vsaj 200 K. Za vsakih darovanih 200 K ima ustanovnik po en glas, toda nikoli več nego 5 glasov.

Isto velja glede deležnikov. Vsaki delež od 200 K daja pravico do enega glasu na obnem zboru. Nihče pa ne more imeti več nego pet glasov (§ 10., konec).

Bolj nego določila glede deležnikov in ustanovnikov, utegnejo zanimati naše delavce oni paragrafi društvenih pravil, ki govorijo o društvenikih, katerih pričakujemo iz delavskih krogov največ.

§ 6. pravi: Društveniki se delijo na tri vrste in sicer: v društvenike prve vrste, ki so pristopili z letnim doneskom 24 K; druge vrste, z letnim doneskom 12 K in tretje vrste z letnim doneskom 6 K.

Kakšne pravice imajo društveniki?

§ 9. odgovarja v 2. odstavku na to vprašanje tako-le:

»Vsi udje (torej tudi društveniki brez razlike, ali plačujejo na leto 24, 12 ali 6 K) imajo aktivno in pasivno volilno pravico (t. j. voliti in biti voljeni), pravico na obnem zboru nasvete in predloge staviti in glasovati. Vsaki ud, razven deležnikov in ustanovnikov (kakor gori omenjeno) ima le en glas.

Mislimo, da to zadostuje ter da smo ovrgli docela krivo menenje, ki se razširja med našimi delavci, da bodo le tisti izmed njih imeli pravico glasovanja itd., ki so uplašili deleže. Ponavljamo: Vsaki društvenik, prve, druge ali tretje vrste, ima pravico, da glasuje, da voli v upravni odbor, da je voljen v istega, in da stavlja predloge in nasvete itd.

Vesti o »Narodnem domu v Trstu«. Društvo je pristopil kakor društvenik gosp. Janez Požun, uradnik v »Stabilimento tecnico« v Trstu. Slava!

Te dni razpošljemo p. n. društvom v Trstu in okolici, kakor tudi nekaterim rodoljubom in rodoljubkam, ponatiske poziva v »Eдинosti« od dne 14. t. m., pravila in pristopne listke ter prosimo, da slavna društva te tiskovine razdele med svoje ude in da se vsi odzovejo naši prošnji s pristopom.

Tiskovinam priložimo še nadaljno tiskovino, s katero prosimo, da se nam blagovole naznaniti naslovi oseb, katerim bi kazalo poslati poziv in pristopni list.

Kakor razlagamo na drugem mestu, bo »Narodni dom v Trstu« res narodni dom, ki bo obsegal vse sloje naroda, brez razločka stanu; zato se nadejamo, da se ves narod odzove naši prošnji ter pričakujemo obilo pristopov že pred ustanovitvijo zborom.

Nepotizem. Izmed mnogih premeščenj in imenovanj učiteljstva v zadnji seji mestnega sveta iztakniti hočemo samo jedno tako imenovanje. Ivan Tofful, učitelj na italijanskem oddelku škedenjske ljudske šole, imenovan je učiteljem II. kategorije. Znano pa nam je, da so na slovenskih šolah v okolici trije (mogoče da jih je še več, ali za tri smo gotovi) učitelji, ki so končali učiteljske in napravili skušnjo učiteljske sposobnosti jedno oz. celo tri leta prej, nego laški učitelj Tofful, a so še vedno provizorični asistenti, oziroma provizorični podučitelji. Dva izmed njih sta celo iz starih tržaških obitelj, ki so že sto in stoletja prebivale na tržaškem ozemlju in plačevale tukaj občinske doklade, dočim je učitelj Tofful Furlan iz Furlanije. Pa naj nam še kdo reče, da je gospoda na magistratu naklonjena okolišanom in da zastopa načela liberalizma! Tirani ste, tirani! in ne liberalci!

Vsesokolski shod v Pragi. »Sokol« ljubljanski se udeleži, kakor smo že naznanili, vsesokolskega shoda v Pragi, ki bo dne 28. junija do 1. julija. Dunajska sokolska društva prirede poseben vlak, ki odide dne 27. junija mej 10. in 11. uro zvečer z Dunaja. Vožnja z Dunaja v Prago in nazaj do Dunaja stane s tem vlakom 12 K 60 st. Bržkone se slovenska sokolska društva utegnejo poslužiti tega vlaka ter se skupno s češkimi dunajskimi Sokoli odpeljati. V tem slučaju bi se slovenski Sokoli odpeljali z brzovlakom, ki odhaja iz Ljubljane dne 27. junija ob polu 12. uri dopoldne in pride na Dunaj okoli 10. ure zvečer. Natančneje bomo še poročali o podrobnostih.

Vreme. Skoraj vsako leto v tem času se zljublja vremenu, da se nekoliko pošali z nami. A letos je šlo se svojo šalo malec predaleč. Te dni imamo vsega dovolj: burje, dežja, mraza in, kakor poročajo iz različnih krajev — s Češkega, Koroškega, Francoškega, Švice — tudi sneg je na dne v-

nem redu. Tu v Trstu smo imeli zopet zadnje dva dni tako hladno, da se nismo prav nič sramovali poseči po havelokih. Presunljiva so poročila, ki prihajajo iz soške doline in Furlanije o škodah, ki jih je povzročila povodenj zadnjih dni.

Popravek. V včerajšnji notico »Kanonik don Buttignoni obsojen« nam je popraviti v toliko, da obsojeni uradnik ni kanonik Buttignoni, ampak njega brat don Giusto Buttignoni.

Dražbe premičnin. V petek, dne 21. junija ob 10. uri predpoludne se bodo vsled naredbe tuk. e. kr. okrajnega sodišča za civilne stvari vršile sledeče dražbe premičnin: v ulici Poste Nuove 4, oprema v zalogi in knjige; v ulici S. Sebastiano 4 in na malem trgu 1, pohištvo, oprema v zalogi, seno, jestvine in droge; v ulici S. Spiridione 1, železna blagajna; v ulici Pozzo del Mare 1, hišna oprava; v ulici Farneto 22 in 32 a, oprema v zalogi, tehtaice in hišna oprava; v ulici Foscolo števil. I B, les in židarsko orodje.

Vremenski vestnik. Včeraj: toplomer ob 7. uri zjutraj 18.5. ob 2. uri popoldne 20.1 C°. — Tlakomer ob 7. uri zjutraj 759.2. — Danes plima ob 11.39 predp. in ob 10.49 pop.; osaka ob 4.53 predpoludne in ob 5.19 popoldne.

V počestitve spomina pok. Ivana Abrama so darovali: za »Narodni dom« Gracijan Stepančič 20 K, dr. Gustav Gregorin 10 K; za možko podružnico sv. Cirila in Metoda Gjurjo Vučković 10 K in gg. Ivan in Jernej Dolinar 10 K, rodbina Vekoslav Furlan 15 K.

»Rokovnjači« se bodo v Škednju predstavljali prvo nedeljo oktobra; toliko v obveščanje vseh društev.

Na II. predstavi »Rokovnjačev« v Barkovljah so ustopnino predplačali sledeči č. gg.: poslanec Vatovec 4 K 40 st., Ante Bogdanović in Ante Truden vsaki po 2 K 40 st., Prelog, dr. Abram po 1 K 40 st., prof. Mandić, dr. Gregorin po 1 K, Martetelane, Vrabee, Čeh, N. N., dr. Slavik, dr. Rybář, dr. Majaron, Kukanja po 40 st., N. N. 20 st.

Pevci »Slovanskega pevskega društva« v Trstu so uljudno vabljeni, da se redno udeležujejo pevskih vaj, ki se bodo odslej obdrževale vsaki torek in petek ob 8. in pol uri zvečer v prostorih »Slovanske Čitalnice«.

Vesti iz ostale Primorske.

× Iz Nabrežine nam pišejo: Veselica, ki se je imela vršiti dne 23. t. m., je odložena, radi nepričakovanih ovir, na dne 8. septembra, ko bo ravno obletnica razvitja društvene zastave.

× Kaka je javna vzgoja mladine v Istri! O tem kriči slučaj, o katerem poroča »Naša Sloga«. Nedavno temu so dijaki italijanskega gimnazija v Kopru priredili izlet v Pulj. Dijaki so obedovali v gostilni nasproti hiši, v kateri sta nastanjena puljska čitalnica in »Sokol«. Velik del teh mladičev se je naravnost surovo vedel, kakor da je to družba samih neotesancev, ne pa gimnazijskih dijakov. Postrežnike so zmerjali s »fiol d'un c...« Jeden teh mladih junakov je celo udaril postrežnika po roki tako, da je roka otekla. In ljudje, ki se se svojo javno in domačo vzgojo namentoma vzgajajo takov naraščaj, bi še hoteli predstavljati neki — kulturni element! Skrijte se, da vas ne bo gledalo sonce!

× Iz Rimanj nam pišejo: Kakor je bilo že objavljeno, priredi naše pevsko-bralno društvo svojo letno veliko veselico dne 29. t. m., to je na praznik sv. Petra in Pavla, pod milim nebom na dvorišču novokupljenih prostorov domačega »konsumnega društva«. Vspored te narodne slavnosti bo jako zanimiv, zato opozarjamo slavno občinstvo, posebno pa tržaške Slovence, da počastijo naše vstrajno društvo »Slavecs«, ki je izlasti v zadnji čas pokazalo svoje neumorno delovanje na narodnem polju. Na tej veselici bodo peli tudi A. Foersterjev krasni mešani zbor »Naše gorce«. Tudi drugače preskrbljujemo, da izpade veselica čim veličastnejše. Upamo, da, komur je narodni napredek na srečo, gotovo ne izostane na tej veselici, ki se bo vršila v svežem pomlajenem narodnem duhu! Natančnejši vsprej priobčimo prihodnji teden. Torej na bratsko svidenje v Rimanjih dne 29. junija 1901.!

Vesti iz Koroške.

Vedno enaki in povsodi. V Trstu imajo naši nasprotniki grdo navado, da kader-koli je kdo Slovencev zagrešil kako nerodnost ali prišel v konflikt z zakonom, vsikdar povdarjajo slovensko narodnost dotičnika. A nič jih ne ženira misel, kako bi hotel grehe in — zločine njih mnogih mnogih posamičnikov generalizirati in pisati skupnosti na rovaš. — Istotaki so tudi naši nasprotniki v Celoveu. Ne davno temu je bil od tamonjšnjega sodišča neki Slovenec obsojen na šest let težke ječe radi delikta proti pravosti, storjenega na škodo neke petletne deklice. In glejte: tudi nemški listi povdarjajo, da je bil dotičnik Slovenec!! Kakor da je to kaj posebnega, kakor da v drugih narodih ne bi bilo takih nesrag!! — »Slovenski Narod« meni sicer ironično, da so nemški listi s svojim povdarjanjem slovenske narodnosti dotičnika hoteli le opozoriti, da v Slovincih so taki delikti nekaj nenavadnega! In dejstvo, da o nemških obsojenih navadno ne povdarjajo narodnosti, bi se dosledno moglo tolmačiti tako, da so tamkaj take grdoberije v navadi. No, mi nočemo delati njim krivice, kakor delajo oni nam; pač pa ne moremo zamolčati, da tisti »ein Slovenec« v nemških listih priča le o tem, kako so jim podivjala čustva v njih krivičnem boju proti nam.

Razne vesti.

Zopet velik požar. — Dne 15. t. m. okoli 1/2 12. ure predpoludne pojavil se je na dosedaj neznan način v Jurkovem selu (Skoki) v občini Sošice v Žumberku ogenj. Ker je bilo ravno v tem hipu silno vetrovito, stala je v enem času vsa vas v ognju. Pogorela je vsa vas od 15 hišnih števil z vsemi gospodarskimi poslopi. Rešili si ljudje niso nič, ker so bili vsi po polju na delu, a predno so prišli, našli so že vse v ognju. Škoda se računa na 50.000 K, a zavarovano ni bilo nič. Revščina je sila velika, ker v vsej vasi ni ostalo hiše ne hleva, samo zidovje in pepel. Jedno težko bolnico iznesli so iz ognja, no, umrla jim je v rokah. Po »Slovincu«.

Leopold Hilsner. Znanemu morilecu Židu Leopoldu Hilsnerju, ki je bil radi umora dveh deklet ponovno obsojen na smrt, spremenila se je, vsled cesarjevega pomilosoženja, smrtna kazen na dosmrtno ječo. Dne 17. t. m. ob 8. in pol uri zjutraj privedli so ga v ječo v Pankraev pri Pragi.

Grozna drama na morju. Avstralske novine donajajo to-le grozno vest: Parobrod Angola, ki je iz Manile došel v Singapore, je trčil ob pečine in se razbil. Na brodu je bilo 17 ljudi, ki so se vsi stlačili v dva čolna. Manjšega čolna s petorico ljudi je takoj zmanjkalo v valovih, a drugi z 10 ljudmi, kapitanom in krmilarjem, je butal po morju. V tem času je potnikom zmanjkalo tudi hrane, a na morju niso videli nikogar.

Mornar Johannsen, ki se je bil rešil, pripoveduje, da so se hranili tedaj z morsko travo. Nekateri njih so grizli podplate svojih čevljev in celo tudi les čolna. Dan 25. tega groznega potovanja se je jeden mornarjev iznenada s sekuro zagnal na krmilarja, pa mu razklal glavo in se potem vrgel na svojo žrtev ter jo začel — jesti. Ostali so mu komaj izrgali truplo iz rok in je vrgli v morje. Drugi dan je isti človek navalil na kapitana, ali se je nekdo drugi vrgel nanj in je s sekuro ubil zbesnelega nesročnika. Dva njih sta znorela; za ostale ne ve ta mornar, kaj se je zgodilo žnjimi, meni pa, da so tovariši mrtva trupla jeli.

Kapetan je trideset dan umrl od gladi. Vsi so, razun dvojice, ali znoreli, ali poskali v morje, ali umrli od oslabiljenja. Ko nečeno je čoln došel k otoku Daubi, kjer so ona dva urejenci rešili.

V grob pesniku Aleksandrovemu.

Pred letom bilo je, ko meni pri kaplji vinski si ognjeni sree odprl — Tedaj kako v čarobno dušo Tvojo strmelo je oko, predivne verze muze Tvoje poslušalo uho — Poeta, Rusa v Tebi jaz sem zrl! A zdaj —? Moj Bog.

na vekomaj
oči si v smrti Ti zaprl!
Umr! —
Saj tu mej mrzlim, neznačajnim svetom
ni dom poetom...
Tvoj duh, kot svitli Kerub že kedaj
plul samosvoj
med tih zvezde, večne luči,
kjer so neresnih lepote skrivnostni ključji,
za njimi mir, pokoj...
Kako, ah, tam resnice solnce sije,
drhté, kipé kot slavji spev sladak
v skrivnostni mrak,
nebeške harmonije!

Le pij jih, pij
te večne luči —
Do večnih si lepote odprij
uhode s ključji!

Veselo si odplul od tod,
dosegel vzorov jasno pot —

Ob grobu Tvojemu muza bo slonela
in pela
vznesenih pesem slov —
Nam duša v glasih teh bo koprnela —
a Tebi radosti drhtela
Ti naš — Koleč —
A genij Tvoj v orjaškem bo plamenju
pred nami Izraelci šel — Sloveni...

Kdo-li Te vrh neba zazrl?
Kdo-li v objem roke odprl? —
Priatelj Tvoj, genijalni Kette,
med divne vodi Te poete...

Fran Žgur.

Brzobjavna poročila.

Deželni zbor isterski.

KOPER 20. (P.) Otvoritvena seja deželnega zbora je bila ob 1/2 1. uri. Predsednik je prečital svoj pozdravni nagovor le v laškem jeziku in je predstavil zastopnika cesarske vlade, ki je pozdravil poslance v laškem in hrvaškem jeziku. Na to je predsednik kluba večine prečital protestno izjavo, ker se je deželni zbor sklical v Koper, na kar je vsa večina izišla iz dvorane, tako, da so ostali notri le predsednik, zastopnik vlade in hrvaški in slovenski poslanci. Predsednik je priobčil, da je od strani hrvaško slovenskega kluba dobil neko izjavo, katere pa ne more prečitati, ker zbornica ni sklepna. — Na-to je dal klicati poslance večine, a ker teh ni hotelo biti nazaj, je zaključil sejo. Privatno je naznanil poslancem manjšine, da jim pismenim potom naznani dan prihodnje seje.

Napad na nemškega prestolonaslednika?

BEROLIN 20. (B.) Lesti javljajo iz Berolina: Ko je prestolonaslednik včeraj na poti iz Münđena v Bonn došel na kolodvor Bochum, je neki pisarniški uradnik udaril s palico po oknu voza, v katerem je sedel prestolonaslednik. Napadalec so aretirali in odveli na policijo. Zdelo se je, da je pijan. Rekel je, da je hotel od blizu videti prestolonaslednika.

V salonskem vozu so malo opazili ta dogodek in so ga vsprejeli humoristično.

Dogodki v Turčiji.

CARIGRAD 19. (B.) V vnanjih listih je še vedno čitati o namišljenem uporstu albanske garde v palači Iidiz. Uradna »Agence de Constantinople« konstatira, da so vse to-le i-mišljotine.

Aleksander Levi Minzi
Prva in največja tovarna pohištva
vseh vrst
• T R S T •
TOVARNA: ZALOGA:
Via Tesa, vokal Piazza Rosario št. 2
Via Limitanea in Via Riborgo št. 21
Velik izbor tapetarij, zrcal in slik. Izvršuje naročbe tudi po posebnih načrtih.
Cene brez konkurence.
ILUSTROVANI CENIK ZASTONJ IN FRANKO
Predmeti postavio se na parobrod ali železnico franko.

NATTON
GISSHÜBLER
naravnost
alkoholna kiselina

Remeljni v velikem izboru, bukove debla orehovina, jelovina, trl les vsake vrste, degice za parkete, bukovina, jelovi podovi, držala za stopnice.

Cene zmerne.

Viktor Miklavez

v Trstu Via Fonderin št. 10.

Važno oznanilo!

Podpisani smatra si v dolžnost javiti, da se VINA iz VISA, KASTELOV pri SPLITU, ISTRE in BELA VINA iz VISA, ki se prodajajo v njegovi zalogi, analizirana in stavljeni pod stalno kontrolo zavoda za kemično analizo, ovlaščena od c. kr. avstrijskega ministerstva. Zato se stavlja na vse sode in boteljke kontrolna in garancijska znamka št. 137. To določbo je izdalo visoko c. kr. notranje ministerstvo radi pregostega kvantiteta vina, ki stavlja v resno nevarnost ljudstvo.

Kedor si torej vkupi vino v moji zalogi, je gotov, da se v njem ne nahaja drugih snovij, nego da je vino čisto in naravno, da se sme z mirno vestjo dajati bolnikom in konvalescentom, ker analizijski zavod stavlja pod svoje varstvo samo ona vina, ki so čista in imajo vso potrebno vsebino, ki jo morajo imeti najfinejša vina.

CENE:	
Istrski teran	liter po 32 novč,
Vino iz Kastelov pri Splitu	34 "
Fino vino iz VISA	34 "
Vino Opolo	38 "
Belo vino iz VISA	40 "

Zahtevajte vselej jamstveno znamko.
Josip Tami
ulica Legna št. 6 (Dvorišče)

A. BUCHBINDER

Trst. — Via Riborgo 27. — Trst.

Zaloga mēbljev, kovčkov, potnih torb po cenah, da se ni bati konkurence.

JAKOB BAMBIČ

trgovec z jedilnim blagom

Via Giulia št. 7. — Podružnica: Via Torrente 4.

Priporoča svojo zalogo jestvin kolonijalij, vsakovrstnega olja, navadnega in najfinejega. — Najfineje testenine, po jako nizkih cenah, ter moke, žita, ovsu, otrobi. — Razpošilja naročeno blago tudi na deželo in drobno. — Cenike razpošilja franco.

Priporoča se pri najsolidnejšem delu in o zmernih cenami.

IVAN KRŽE

Trst. — Piazza S. Giovanni št. 6. — Trst.

Trgovina s kuhinjsko posodo vsake vrste iz zemlje, poreclana, železa, kostarja in stekla; velik izbor pletenin in lesenega blaga. Lesene pipe iz najboljšega tisovega lesa z gobo ali tudi brez gobe.

Mlad mož

izučen mlinar, vešč slovenščine nemščine v besedi in pismu,

išče primerne službe,

tudi ko potovalec. Naslov upravitelju „Slovenke“, v Trstu, ulica Molin piccolo št. 3. II.

Tomsig Ludvik

v Gorici, ulica Morelli št. 30.

DELAVNICA

za pozlačevanje in dekoracije.

Sprejema vse v to stroko spadajoče poprave, toliko za cerkve kolikor za zasebnike. Velika in izbrana zaloga latev za okvirje in drugih predmetov po zelo nizkih cenah.

Prodajalnica svečarne Zanchi

se je preselila z velikega trga v ulico Riborgo št. 27

kjer ima v zalogi velik izbor sveč, velikih sveč in toč od čebelnega voska, kakor tudi I, II. in III. vrste po nedosegljivih konkurenčnih cenah. — Zaloga stearijskih sveč in mila prvih tovarniških cenah.

NB. Vkupuje se po zelo ugodnih cenah pristen vosk, voščine in stearin kakor tudi ostanki pogrebnih sveč.

Hiša v Rojanu

enonadstropna, skoro nova, z lepim vrtom, je na prodaj. Natančneje se pozivje v naši tiskarni, ulica Carintia 12.

Chief-Office: 48, Brixton-Road, London, SW.

A. Thierry-ja pravo stolistno mazilo

je najjače mazilo, ki oblaži bolečine, jih hitro zdravi ter odpravi na človeškem telesu vse prirasle izrastke. To mazilo je za hribolazce, kolesarje in jezdece neobhodno potrebno.

Vdobja se v lekarnah.

Po pošti franco 2 lončka 3 K 50 stot. Eden lonček pošlje na poskušnjo s cenikom ter seznamom zalog na celem svetu proti predplačilu 1 K 80 st.:

Lekarnarja A. Thierry-ja tovarna v Pregradi pri Rogatcu (Rohitsch-Sauerbrunn).

Naj se izogiblje ponarejanj ter pazi na zgoranjno varn. znamko, ki se nahaja na lončku.

Ivan Semulič

TRST - ul. Belvedere št. 33. - TRST

priporoča slavnemu občinstvu v Trstu in okolici

kakor tudi po deželi, svojo

bogato zalogo pohištva.

V zalogi ima vsakovrstno pohištvo najfineje in druge vrste, iz trdega in belega lesa. Volnene postelje in prodaja volne v vsaki množini. Cene so zmerne in postrežba točna in poštena.

J. Pserhofer-jeve odvajalne krogeljice

o že več desetletij povsod razširjene, in malo družin je, kjer bi manjkalo to lahko in moli učinkujoče domače sredstvo, katero priporoča občinstvu mnogo zdravnikov pri zlih nasledkih slabega prebavljanja in telesnega zapretja. Teh krogeljic, ki so tudi pod imenom Pserhofer-jeve krogeljice ali Pserhofer-jeve kri čistilne krogeljice znane, stane škatljica s 15 krogeljicami 21 krajcarjev, 1 zavitek s 6 škatljicami 1 gld. 5 kr., pri prejšnji vpošiljavi zneska stane s poštnine prosto vpošiljativjo: 1 zavitek 1 gld. 25 kr., 2 zavitka 2 gld. 30 kr., 3 zavitki 3 gld. 35 kr., 10 zavitkov 9 gld. 25 kr. — Navod uporabe je priložen.

Jedina izdelovalna in glavna razpošiljalna zaloga

J. Pserhofer-jeva lekarna

Dunaj L. Singerstrasse št. 15.

Prosi se izrecno, „J. Pserhofer-jeve odvajalne krogeljice“

zahtevati in na to paziti, da ima napis na pokrovu vsake škatljice na navodilu o uporabi stoječi podpis J. Pserhofer in sicer z rudečimi črkami.

Balzam zoper ozeblino

J. Pserhofer-jev, 1 lonček 40 kr., s poštnine prosto pošiljativjo 65 kr.

J. Pserhofer-jev sok iz ozkega trpotca

razslizujoč, 1 steklenica 50 kr.

J. Pserhofer-jev balzam zoper golšo,

1 steklenica 40 kr., s poštnine prosto pošiljativjo 65 kr.

Stoll-ovi Kola-preparati

izvrstno krepilo za želodec in živce, 1 liter kola-vina ali eliksirja 3 gld., 1/2 litra 1 gld. 60 kr., 1/4 litra 85 kr.

J. Pserhofer-jeva grenka želodčna tinktura

(preje življenska

Razeu tu imenovanih preparatov so v zalogi še vse v avstrijskih časnikih oglašene tu- in inozemske farmacevtske specialitete ter se preskrbje vsi predmeti, katerih morda ne bi bilo v zalogi, na zahtevanje točno in najceneje.

Posiljativje po pošti izvršujejo se najhitreje proti temu, da se prej vpošlje denar, večje naročbe tudi proti povzetju zneska.

Če se preje vpošlje denar (najboljše s poštno nakaznico), potem je poštnina mnogo cenejša, nego pri pošiljativjuh proti povzetju.

esenca imenovana) — Lahko razstopljjuje zdravilo, dražilnega in krepčujočega učinka na želodec pri oviranem prebavljanju. 1 steklenica 22 kr., 1 dvanajstletica steklenice 2 gld.

J. Pserhofer-jev balzam zoper rane,

1 steklenica 50 kr.

Tannochin-in-pomada

J. Pserhofer-jeva, najboljšo sredstvo za rast las, 1 pušica 2 gld.

Zdravilni obliž za rane

pok. prof. Stendel-a, 1 lonček 50 kr., s poštnine prosto pošiljativjo 75 kr.

Univerzalna čistilna sol

A. W. Bulrich-a, domače sredstvo proti slabi prebavi, 1 zavoj 1 gld.

Gostilna Fr. Valetič, ulica Solitario št. 12. Vedno sveže pivo po 24 nč. Okolčansko in istrsko vino po 40 nč.

Prvo primorsko podjetje za razpošiljanje in prevažanje pohištva Rudolf Exner

Trst. — Via Squero nuovo 7. — Trst.

Telefon 847.

Specijalno bavljenje za inmagaciniranje pohištva. Pakovanje vsake vrste se izvrši na najboljši način in po zmernih cenah. Nakladanje in prevažanje pohištva po železnici in morju v vse kraje tu- in inozemstva kakor tudi iz hiše v hišo po celem mestu ali okolici s patentovanimi velikimi vozovi najnovejše konstrukcije.

Sprejemanje posameznih kovčkov, za-bojev, košev itd. za inmagaciniranje.

Sprejemajo se pošiljativje vsake vrste in kamor si bodi.

Cene zmerne.

Restaurant

SILBEREGG

Via Ghega št. 9 A.

najugodnejša gostilna

PLZENSKO PIVO SILBEREGG

po 24 novč. liter.

Namizna vina in v buteljkah

zajamčeno pristna

Izvrstna italijanska in nemška kuhinja.

Kosila in večerje od 20. novč. više.

Pivo v buteljkah

iz zaloge

SILBEREGG (G. E. POHLY),

Via Zovenzoni št. 2.

Tam se nahajajo tudi najpristnejša

vina: opollo, istrsko črno in belo.

Obuvala. Podpisani priporoča to pto slav. slovenskemu občinstvu svoji zalogi vsakovrstnega obuvala za gospe, gospode in otroke in posebno za delavski stan, ki se nahajati v ulici Riborgo št. 25. in v Skednju (Sčedni) št. 388. (na glavni cesti). Tudi sprejemam vsakovrstne naročbe po meri in poprave. Bog in narod! Peter Rehar, čevljarski mojster.

Konrad Jacopich trgovec z jedilnim blagom v Trstu, Piazza Barriera priporoča svojo zalogo jestvin, kolonijalij, navadnega in najfinejega olja, najfineje testenine, nadalje moke, otrobov, žito, ovsu itd. po jako nizkih cenah. Razpošilja naročeno blago tudi na deželo na debelo in drobno. Ceniki franco.

Operatèr kurjih očes, (Kalistv van specializist Giordani, ima svoj ambulatorij v Via Stadion 3. I. ki je odprt od 9 predp. do 6 pop. ob nedeljah in praznikih do 4. pop. Izvršuje odstranitev kurjih očes in zaraslih nohtov tudi v najbolj kompliciranih slučajih na poseben način in brez nikakoršnih bolečin. Cena za operacijo v ambulatoriju 1 krona, na domu 2 kroni.

Pekarna in sladčičarna Jakob Jellen v Trstu, ulica Sette Fontane št. 13. priporoča 3 krat na dan svež kruh in velik izbor sladčic. Sprejema v pečivo bodisi testo za navaden kruh ali sladčice. Zaloga moke iz prvih ogerskih mlinov.

Nova čevljarnica „Alla Corsia Giulia“, Fran Benčić v Trstu, ulica Giulia št. 3. Velika zaloga obuvala vsake vrste lastnega izdelka za moške, ženske in otroke. Blago, kakor: podplati, usnje in pripadki so iz najboljših tu- in inozemskih tovarn. Izvršuje točno vsako naročbo po meri in najnovejši modi. Vsaka poprava se dogotovi v istem dnevu. Cene brez konkurence. Kože v vseh barvah.

Delavnica za popraviljanje vsakovrstnih strojev, motorjev na plin in brizgalnic vseh vrst. Kovska delavnica. Alojzij Schromeck & C. v Trstu, ulica Belvedere št. 9.

M. U. Dr. Ant. Záhorský

priporoča svojo pomoč na porodih, abortih in vseh ženskih boleznih, kakor: nerednosti v perijodi, krvavenje, beli tok, neredna lega maternice itd., kakor sploh v vseh slučajih bolezni.

Ordinuje ulica Carintia št. 8. od 9-11 in od 2-4.

Predzadnji teden.

Glavni dobitnik v vrednosti

30.000 KRON

Srečke „Concordia“ po 1 krono.

priporočajo: Josip Bolaffio, Mandl & C.o., Mercurio Triestino, Ig. Neumann, Henrik Schiffmann, Josip Zoldan.